

De familieblues

Tot mijn 15e noemde ik mijn ouders 'papa' en
'mama'. Daarna niet meer.
Toen noemde ik mijn vader 'meester'.
Zo noemde hij zich ook als hij les gaf.
Hij was leraar Engels op een middelbare school.
Zes jaar zat ik bij hem in de klas.
Om geen 'papa' te hoeven zeggen, zei ik 'meester'.
Thuis ook.

Mijn moeder noemde ik 'moe'.
'Dag moe!', riep ik altijd aan de telefoon.
'Dag kind', zei ze dan.
Ik hield wel van haar. Maar niet heel veel.
Zij vond mijn vriendinnen niet leuk.
En de jongens op wie ik verliefd was ook niet.
Pas de laatste jaren lijk ik op haar.
Vooral uiterlijk.
In de lift van mijn flat hangt een spiegel.
Als ik mezelf zie, schrik ik soms: net Chelly.
Zo heette mijn moeder: Chelly.
Haar kleinkinderen zeiden ook altijd Chelly.
Die mochten geen 'oma' zeggen.
Néé! Mijn moeder haatte het woord 'oma'.
Hoe dat kwam?
Door haar schoonmoeder.
Die liet zich altijd 'oma' noemen.

Mijn moeder had een hekel aan haar
schoonmoeder.
Daarom wilde ze zelf niemands 'oma' zijn.
Mijn zussen en ik hebben geen kinderen.
Mijn broer wel.
Hij heeft schatten van kinderen.
Maar mijn moeder vond mijn hond leuker.

Het meest lijk ik op mijn vader.
Die stierf toen hij 62 was.
Vanaf dat moment belde ik mijn moeder elke dag.
Ik was bang dat ze anders eenzaam zou worden.
Want zelf belde ze nooit iemand.
Ze had geen vriendinnen.
En geen contact met de burens.
Haar eigen familie was dood.
Net als de vriendinnen uit haar jeugd.
Allemaal vermoord in de oorlog.
Soms ging ik ook bij mijn moeder op bezoek.
Maar na een paar uur vertrok ik weer.
Dan voelde ik me schuldig.
Want ik kon haar toch niet opvrolijken.

Het is de familieblues.
Je kent dat gevoel vast wel.
Je zit aan je familie vast.
Voor altijd ben je verbonden met je ouders, je broers,
je zussen.

Hoe je ook over hen denkt. Wat je ook van hen vindt.
Met vrienden kun je een relatie stoppen.
Met familie niet.

Ik was benieuwd naar de familie verhalen
van anderen. Daarom vroeg ik of mensen hun
familieverhaal aan mij wilden vertellen.
Iedereen mocht me bellen of mailen.
Ik kreeg meteen antwoord.
Soms hoorde ik vrolijke verhalen.
Maar veel mensen hebben vooral nare dingen
meegemaakt met hun familie.
Vooral als de ouders ziek worden.
Dan moeten broers en zussen samen belangrijke
beslissingen nemen.
Ook al hebben ze elkaar jaren niet gezien.
Het gaat dan weer net als vroeger.
De oudere broer die de baas speelt.
De zus die niks doet.
En de zus die zegt dat zij altijd alles moet regelen.

De familieblues noem ik dat gevoel.
Je wordt er somber van.
Ook als je een goede relatie hebt met je familie.
Je houdt van ze. En zij houden van jou.
Maar je ziet ze zo weinig.
Je zou vaker naar ze toe willen.
Maar het komt er niet van ...

Moeders

Vraag een moeder hoe het met haar gaat en ze zegt:

‘Goed! Mijn zoon doet eindexamen.’

Of ze zegt: ‘Goed! Mijn dochter heeft een nieuwe vriend.’

‘En jij?’, vraag ik dan. ‘Hoe is het met jou?’

Maar dat weten moeders vaak niet.

Er is geen ‘jou’. Er is alleen ‘mama’.

Mam, waar zijn mijn gymschoenen?

Mam, waarom is er geen cola?

Moeders doen het nooit goed genoeg.

Dat zeggen ze zelf.

Ook al doen ze erg hun best.

Ik heb ook verhalen gehoord over moeders die niet hun best doen.

Moeders die de hele dag klagen.

Moeders die nooit iets aardigs zeggen.

Een vrouw had zo’n moeder.

Die zei tegen haar dochter dat ze te dik was.

Of dat ze lelijke kleren droeg.

Een andere vrouw had, toen ze een meisje van 17 was, een vriendje. Die jongen werd ziek en stierf.

Het meisje huilde veel om hem.

Maar dat snapte haar moeder niet.

‘Je krijgt wel weer een ander vriendje’, zei ze.

Soms lijkt een moeder aardig.
Maar eigenlijk is ze helemaal niet leuk.
Een man vertelde dat zijn moeder brood voor hem
klaarmaakt, als hij op bezoek komt.
Dat doet ze altijd.
Ze geeft het brood mee voor de terugweg.
De man is 38 jaar.
Hij woont maar 20 kilometer verderop.

‘Dat is soms wel eens lastig’, vertelde de man.
‘We waren ooit op een begrafenis.
Ik wilde weg.
Maar dat mocht niet van mijn moeder.
Ze wilde me eerst mijn brood meegeven.
Het brood lag in de auto.
De deur van de auto was op slot.
En mijn vader had de sleutel.
Maar mijn vader was net met iemand aan het
praten.’
‘Je kon dus niet weg’, zei ik.
‘Nee’, zei hij.

Zo’n moeder is niet lief.
Ze is een dictator: iemand die altijd de baas wil zijn.
Terwijl een goede moeder haar kinderen juist
vrijheid geeft.
Ze helpt haar kinderen.
Maar ze laat ze af en toe ook met rust.